

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ГРАМАТИЧНІ КАТЕГОРІЇ ТА ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Спеціалізація: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

2023 – 2024 навчальний рік

Розробник: Айзікова Лідія Володимирівна, викладачка кафедри германської філології *Л.Айзікова* (Айзікова Л.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри германської філології *Олеся Мироненко* (Мироненко Т.П.)

Анотація

Дисципліна «Граматичні категорії та практична граматика англійської мови» спрямована на ознайомлення студентів з основними поняттями і категоріями системи сучасної граматики англійської мови, практичне вживання мови та формування мовленнєвих навичок; умінь оперування понятійним апаратом практичної граматики; розвиток граматичної компетенції студентів. Значна увага приділяється розвитку умінь студентів щодо використання граматичних структур для досягнення різних комунікативних цілей. Оволодіння основами іншомовного спілкування, зокрема, граматикою англійської мови, передбачає досягнення студентами достатнього рівня комунікативної компетенції в різних видах мовної діяльності: аудіованні, говорінні, читанні й письмі. У процесі досягнення цієї мети студенти повинні набути важливі мовленнєві уміння, сформовані на основі мовної, комунікативно-пізнавальної мовленнєвої діяльності, а також розвинуті навички самостійної роботи для забезпечення освітніх запитів і гармонійного поєднання процесу навчання та подальшої наукової діяльності. У практичному закріпленні засвоєного граматичного матеріалу особлива увага звертається на системний характер мовних явищ, на зв'язок морфології і синтаксису.

Ключові слова: граматична структура англійської мови, граматичні категорії, морфологія, мовна діяльність, комунікативна компетентність, аудіовання, говоріння, читання, письмо.

Course Annotation

The course "Grammatical categories and practical grammar of the English language" is aimed at acquainting students with the basic concepts and categories of modern English grammar, practical use of language and the formation of speaking skills; ability to operate the conceptual apparatus of practical grammar; development of students' grammatical competence. Much attention is paid to the development of students' skills in using grammatical structures to achieve various communicative goals. Mastering the skills in foreign language communication, in particular, English grammar, involves achieving by the students a sufficient level of communicative competence in various types of language activities: listening, speaking, reading, and writing. In the process of achieving this goal, students will acquire a sufficient level of communicative competence, which includes speaking skills formed on the basis of communicative-cognitive language activity, as well as develop skills of independent work to ensure educational needs and harmonious combination of learning process and further research activity. In the practical consolidation of the mastered grammar material, special attention is aimed at the systemic nature of linguistic phenomena, to the interconnection between morphology and syntax.

Key words: grammar structure of English language, grammar categories, morphology, speaking activity, language knowledge and skills, communicative competence, listening, speaking, reading, writing.

1. Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – презентація	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	2-й
Тижневих годин дляенної форми навчання: 9 аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Ступінь: бакалавр	Лекції	
http://moodle.mdu.edu.ua/		-	-
		Практичні, семінарські	
		50 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	
		Вид контролю:	
			залік

Мова навчання – англійська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: дляенної форми навчання – 50 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота (33,5%/66,5%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: формування, поглиблення та систематизація знань студентів в галузі граматики англійської мови, розвиток навичок застосування отриманих знань і умінь в усному та писемному мовленні.

Завдання курсу: навчити студентів застосовувати отримані теоретичні знання з граматики в практичній діяльності; розуміти різноманітні граматичні структури; ефективно і гнучко використовувати знання з граматики в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування; висловлюватися з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності на синтаксичному рівні.

Передумови для вивчення дисципліни: шкільний курс англійської мови, теоретичний та практичний курс англійської мови, українська мова за професійним спрямуванням, сучасна українська літературна мова.

Навчальна дисципліна складається з 10-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знання й розуміння предметної галузі й професійної діяльності.

ПРН 9 Володіння англійською мовою на рівні В2.

ПРН 10 Володіння англійською мовою, зокрема мовленнєвою діяльністю в основних її видах – говорінні, аудіуванні, читанні і письмі; використовування різних форм й видів комунікації в освітній діяльності.

ПРН 12 Сформованість комунікативної компетентності з української мови, здатність вдосконалювати та підвищувати її рівень.

ПРН 13 Здатність оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-6. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

II. Фахові:

ФК 1. Набуття міцних знань із професійних дисциплін.

ФК 15. Здатність до усного й письмового спілкування та використання іноземної мови, в тому числі у професійній сфері; здатність здійснювати комунікацію, виходячи із цілей спілкування й конкретної ситуації; уміння вести бесіду, робити повідомлення, представити чіткі та детальні висловлювання з широкого кола питань у професійній галузі.

ФК 18. Здатність реалізувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання, пов'язане з розв'язанням значущих наукових, культурних, етичних та інших проблем сучасного літературознавства.

ФК 20. Навички аналізу та інтерпретації гуманітарних текстів.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Іменник. Формування та класифікація іменників.

Тема 1. Граматична структура сучасної англійської мови. Загальна класифікація частин мови
Тема 2. Визначення поняття про іменник. Морфологічна структура іменників. Граматичні категорії іменника: число, відмінок, рід. Основні синтаксичні функції: підмет, предикатив, додаток. Класифікація іменників: загальні та власні; злічувані та незлічувані; абстрактні та конкретні; такі, що означають живу істоту та неживий предмет; предметні та збірні.

Тема 3. Утворення множини іменників. Іменники, які вживаються тільки в однині або тільки в множині. Правила правопису множини іменників. Нестандартні випадки утворення множини іменників.

Тема 4. Загальний відмінок, присвійний (родовий) відмінок. Багатофункціональність родового відмінку. Іменники в функції означення.

Тема 5. Категорія роду іменників в англійській мові. Відсутність формального роду в англійській мові. Вираження роду іменників за допомогою словотворчих афіксів та складних слів.

Кредит 2. Артикль.

Тема 6. Поняття про артикль. Означеній та неозначеній артиклі.

Тема 7. Особливі випадки вживання артиклів.

Тема 8. Артиклі з абстрактними іменниками, назвами речовин.

Тема 9. Артиклі з власними назвами.

Тема 10. Відсутність артиклю.

Кредит 3. Прикметник. Визначення поняття про прикметник. Прості та складні прикметники. Прислівник.

Тема 11. Класифікація прикметників за значенням: відносні та якісні.

Тема 12. Поняття про прислівник. Класифікація прислівників.

Тема 13. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Тема 14. Особливості вживання різних розрядів прислівників.

Тема 15. Порядок прикметників та прислівників у реченні.

Кредит 4. Займенник. Розряди займенників. Прийменники та їх функції.

Тема 16. Особові, присвійні, зворотні, взаємні займенники.

Тема 17. Вказівні, неозначені, заперечні, кількісні займенники

Тема 18. Питальні, сполучні, означальні займенники

Тема 19. Прийменники та їх функції.

Тема 20. Особливості вживання прийменників в англійській мові.

Кредит 5. Структура речення. Числівник.

Тема 21. Дієслово *to be*, його функції у реченні.

Тема 22. Структура речення в англійській мові.

Тема 23. Числівник. Кількісні числівники та їх вживання.

Тема 24. Порядкові числівники та їх вживання.

Тема 25. Дробові числівники.

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Іменник. Формування та класифікація іменників.						
Тема 1. Граматична структура сучасної англійської мови. Загальна класифікація частин мови	6		2			4

Тема 2. Визначення поняття про іменник. Морфологічна структура іменників. Граматичні категорії іменника: число, відмінок, рід. Основні синтаксичні функції: підмет, предикатив, додаток. Класифікація іменників: загальні та власні; злічувальні та незлічувальні; абстрактні та конкретні; такі, що означають живу істоту та неживий предмет; предметні та збірні.	6		2			4
Тема 3. Утворення множини іменників. Іменники, які вживаються тільки в однині або тільки в множині. Правила правопису множини іменників. Нестандартні випадки утворення множини іменників.	6		2			4
Тема 4. Загальний відмінок, присвійний (родовий) відмінок. Багатофункціональність родового відмінку. Іменники в функції означення.	6		2			4
Тема 5. Категорія роду іменників в англійській мові. Відсутність формального роду в англійській мові. Вираження роду іменників за допомогою словотворчих афіксів та складних слів.	6		2			4
Усього:	30		10			20

Кредит 2. Артикль. Числівник.

Тема 6. Поняття про артикль. Означений та неозначений артиклі.	6		2			4
Тема 7. Особливі випадки вживання артиклів. Артиклі з власними назвами, абстрактними іменниками, назвами речовин.	6		2			4
Тема 8. Артиклі з абстрактними іменниками, назвами речовин.	6		2			4
Тема 9. Артиклі з власними назвами.	6		2			4
Тема 10. Відсутність артиклю.	6		2			4
Усього:	30		10			20

Кредит 3. Прикметник. Визначення поняття про прикметник. Прості та складні прикметники. Прислівник.

Тема 11. Класифікація прикметників за значенням: відносні та якісні.	6		2			4
Тема 12. Поняття про прислівник. Класифікація прислівників.	6		2			4
Тема 13. Ступені порівняння прикметників та прислівників.	6		2			4
Тема 14. Особливості вживання різних розрядів прислівників.	6		2			4
Тема 15. Порядок прикметників та прислівників у реченні.	6		2			4
Усього:	30		10			20

Кредит 4. Займенник. Розряди займенників. Прийменники та їх функції.

Тема 16. Особові, присвійні, зворотні, взаємні займенники.	6		2			4
Тема 17. Вказівні, неозначені, заперечні,	6		2			4

кількісні займенники					
Тема 18. Питальні, сполучні, означальні займенники	6	2			4
Тема 19. Прийменники та їх функції.	6	2			4
Тема 20. Особливості вживання прийменників в англійській мові.	6	2			4
Усього:	30	10			20
Кредит 5. Структура речення. Прості часи.					
Тема 21. Дієслово <i>to be</i> , його функції у реченні.	6	2			4
Тема 22. Структура речення в англійській мові.	6	2			4
Тема 23. Числівник. Кількісні числівники та їх вживання.	6	2			4
Тема 24. Порядкові числівники та їх вживання.	6	2			4
Тема 25. Дробові числівники.	6	2			4
Усього:	30	10			20
Усього годин:	150	50			100

4. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.

Кредит 1. Іменник. Формування та класифікація іменників.

1	Тема 1. Граматична структура сучасної англійської мови. Загальна класифікація частин мови	2
2	Тема 2. Визначення поняття про іменник. Морфологічна структура іменників. Граматичні категорії іменника: число, відмінок, рід. Основні синтаксичні функції: підмет, предикатив, додаток. Класифікація іменників: загальні та власні; злічувальні та незлічувальні; абстрактні та конкретні; такі, що означають живу істоту та неживий предмет; предметні та збірні.	2
3	Тема 3. Утворення множини іменників. Іменники, які вживаються тільки в однині або тільки в множині. Правила правопису множини іменників. Нестандартні випадки утворення множини іменників.	2
4	Тема 4. Загальний відмінок, присвійний (родовий) відмінок. Багатофункціональність родового відмінку. Іменники в функції означення.	2
5	Тема 5. Категорія роду іменників в англійській мові. Відсутність формального роду в англійській мові. Вираження роду іменників за допомогою словотворчих афіксів та складних слів.	2

Кредит 2. Артикль. Числівник.

6	Тема 6. Поняття про артикль. Означеній та неозначеній артиклі.	2
7	Тема 7. Особливі випадки вживання артиклів. Артиклі з власними назвами, абстрактними іменниками, назвами речовин.	2
8	Тема 8. Артиклі з абстрактними іменниками, назвами речовин.	2
9	Тема 9. Артиклі з власними назвами.	2
10	Тема 10. Відсутність артиклю.	2

Кредит 3. Прикметник. Визначення поняття про прикметник. Прості та складні прикметники. Прислівник.

11	Тема 11. Класифікація прикметників за значенням: відносні та якісні.	2
12	Тема 12. Поняття про прислівник. Класифікація прислівників.	2
13	Тема 13. Ступені порівняння прикметників та прислівників.	2
14	Тема 14. Особливості вживання різних розрядів прислівників.	2

15	Тема 15. Порядок прикметників та прислівників у реченні.	2
Кредит 4. Займенник. Розряди займенників. Прийменники та їх функції.		
16	Тема 16. Особові, присвійні, зворотні, взаємні займенники.	2
17	Тема 17. Вказівні, неозначені, заперечні, кількісні займенники	2
18	Тема 18. Питальні, сполучні, означальні займенники	2
19	Тема 19. Прийменники та їх функції.	2
20	Тема 20. Особливості вживання прийменників в англійській мові.	2
Кредит 5. Структура речення. Прості часи.		
21	Тема 21. Дієслово <i>to be</i> , його функції у реченні.	2
22	Тема 22. Структура речення в англійській мові.	2
23	Тема 23. Числівник. Кількісні числівники та їх вживання.	2
24	Тема 24. Порядкові числівники та їх вживання.	2
25	Тема 25. Дробові числівники.	2
		Всього: 50

5. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.

Кредит 1. Іменник. Формування та класифікація іменників.

1	Тема 1. Граматична структура сучасної англійської мови. Загальна класифікація частин мови. Виконання тренувальних вправ.	4
2	Тема 2. Визначення поняття про іменник. Морфологічна структура іменників. Граматичні категорії іменника: число, відмінок, рід. Основні синтаксичні функції: підмет, предикатив, додаток. Класифікація іменників: загальні та власні; злічувані та незлічувані; абстрактні та конкретні; такі, що означають живу істоту та неживий предмет; предметні та збірні. Виконання тренувальних вправ.	4
3	Тема 3. Утворення множини іменників. Іменники, які вживаються тільки в однині або тільки в множині. Правила правопису множини іменників. Нестандартні випадки утворення множини іменників. Виконання тренувальних вправ.	4
4	Тема 4. Загальний відмінок, присвійний (родовий) відмінок. Багатофункціональність родового відмінку. Іменники в функції означення. Виконання тренувальних вправ.	4
5	Тема 5. Категорія роду іменників в англійській мові. Відсутність формального роду в англійській мові. Вираження роду іменників за допомогою словотворчих афіксів та складних слів. Виконання тренувальних вправ.	4

Кредит 2. Артикль. Числівник.

6	Тема 6. Поняття про артикль. Означеній та неозначеній артиклі. Виконання тренувальних вправ.	4
7	Тема 7. Особливі випадки вживання артиклів. Артиклі з власними назвами, абстрактними іменниками, назвами речовин. Виконання тренувальних вправ.	4
8	Тема 8. Артиклі з абстрактними іменниками, назвами речовин. Виконання тренувальних вправ.	4
9	Тема 9. Артиклі з власними назвами. Виконання тренувальних вправ.	4
10	Тема 10. Відсутність артиклю. Виконання тренувальних вправ.	4

Кредит 3. Прикметник. Визначення поняття про прикметник. Прості та складні прикметники. Прислівник.

11	Тема 11. Класифікація прикметників за значенням: відносні та якісні. Виконання тренувальних вправ.	4

12	Тема 12. Поняття про прислівник. Класифікація прислівників. Виконання тренувальних вправ.	4
13	Тема 13. Ступені порівняння прикметників та прислівників. Виконання тренувальних вправ.	4
14	Тема 14. Особливості вживання різних розрядів прислівників. Виконання тренувальних вправ.	4
15	Тема 15. Порядок прикметників та прислівників у реченні. Виконання тренувальних вправ.	4

Кредит 4. Займенник. Розряди займенників. Прийменники та їх функції.

16	Тема 16. Особові, присвійні, зворотні, взаємні займенники. Виконання тренувальних вправ.	4
17	Тема 17. Вказівні, неозначені, заперечні, кількісні займенники. Виконання тренувальних вправ.	4
18	Тема 18. Питальні, сполучні, означальні займенники. Виконання тренувальних вправ.	4
19	Тема 19. Прийменники та їх функції. Виконання тренувальних вправ.	4
20	Тема 20. Особливості вживання прийменників в англійській мові. Виконання тренувальних вправ.	4

Кредит 5. Структура речення. Прості часи.

21	Тема 21. Дієслово <i>to be</i> , його функції у реченні. Виконання тренувальних вправ.	4
22	Тема 22. Структура речення в англійській мові. Виконання тренувальних вправ.	4
23	Тема 9. Числівник. Кількісні числівники та їх вживання. Виконання тренувальних вправ.	4
24	Тема 10. Порядкові числівники та їх вживання. Виконання тренувальних вправ.	4
25	Тема 9. Дробові числівники. Виконання тренувальних вправ.	4

Всього: **100**

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: підготовка доповіді/реферату.

Основне завдання цього виду діяльності – систематизація, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни. ІНДЗ дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ. Метою виконання ІНДЗ є: закріплення, поглиблення і узагальнення знань, отриманих студентами під час набуття теоретичних і практичних навичок, їх використання в процесі вивчення дисципліни. ІНДЗ студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни з одержанням консультацій викладача дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) самостійність виконання;
- 2) логічність та послідовність викладення матеріалу;
- 3) повнота та глибина розкриття теми, проблемної ситуації;
- 4) наявність візуального супроводу (фото, відео, картини, карти, таблиці, малюнки тощо);
- 5) кількість використаних джерел;
- 6) відображення практичного досвіду;
- 7) обґрунтованість висновків;
- 8) якість оформлення;
- 9) презентація та захист індивідуального навчально-дослідного завдання.

7. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-балльною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64		
E	50-54	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік/екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях.

Студенту виставляється *відмінно*, якщо:

- Студент розуміє тривале мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Вміє знаходити в інформаційних текстах з незнайомим матеріалом необхідну інформацію, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
- Студент вміє читати тексти, аналізує їх і робить власні висновки, розуміє логічні зв'язки в рамках тексту та між його окремими частинами.
- Студент вміє без підготовки висловлюватися і вести бесіду в межах вивчених тем, використовує граматичні структури і лексичні одиниці у відповідності з комунікативним завданням, не допускає фонематичних помилок.
- Студент вміє написати повідомлення, правильно використовуючи лексичні одиниці в рамках тем, пов'язаних з повсякденним життям. надаються при наявності несуттєвих орфографічних, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо).

Студенту виставляється *дуже добре*, якщо:

- Студент розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також сприймає основний зміст повідомлень та фактичну інформацію, надану у повідомленні.
- Студент вміє читати з повним розумінням тексти, використовуючи словник, знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та робити відповідні висновки.
- Студент вміє зв'язно висловлюватися відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити запитання та відповідати на них.
- Студент вміє без використання опори написати повідомлення за вивченою темою, зробити нотатки, допускаючи ряд помилок при використанні лексичних одиниць. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.

Студенту виставляється *добре*, якщо:

- Студент розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, сприймає більшу частину необхідної інформації, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.

- Студент вміє читати з повним розумінням і тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися; уміє знаходити потрібну інформацію в текстах інформативного характеру.
- Студент упевнено розпочинає, підтримує, відновлює та закінчує розмову у відповідності з мовленнєвою ситуацією. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
- Студент вміє написати коротке повідомлення за вивченою темою за зразком у відповідності до заданої комунікативної ситуації, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.

Студенту виставляється *достатньо*, якщо:

- Студент розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.
- Студент вміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціочних суджень, опису за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
- Студент вміє в основному логічно розпочинати та підтримувати бесіду, при цьому використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. На запит співрозмовника дає елементарну оціочну інформацію, відображаючи власну точку зору.
- Студент вміє написати за зразком, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які не утруднюють розуміння тексту

Студенту виставляється *задовільно*, якщо:

- Студент розуміє загальний зміст поданих у адаптованому темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.
- Студент вміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, які містять лише знайому лексику. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді фактів.
- Студент вміє в основному логічно підтримувати бесіду, використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. На запит співрозмовника дає елементарну оціочну інформацію, загалом відображаючи власну точку зору.
- Студент вміє написати за зразком, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які утруднюють розуміння тексту

Оцінка за виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Для одержання оцінки «відмінно» студент повинен:

- укладистися у встановлений термін підготовки відповіді;
- викладати теоретичний матеріал чітко, коротко, пов'язано й обґрунтовано;
- уміти оперативно розібратися в запропонованій ситуації, грамотно оцінити її й обґрунтувати ухвалене рішення;
- упевнено відповідати на запитання викладача й без зауважень із їх боку;

Для одержання оцінки «добре» студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал обґрунтовано й складно;
- укладистися у встановлений термін підготовки відповіді;
- не утруднятися у виборі рішення при аналізі запропонованої ситуації;
- уміти обґрунтувати ухвалене рішення;
- добре відповідати на запитання викладача.

Для одержання оцінки «задовільно» студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;

- розібратися в запропонованій ситуації й розробити пропозиції щодо вирішення;
- позитивно відповідати на запитання викладача;
- допускаються недостатньо впевнені й чіткі відповіді, але вони повинні бути, власне кажучи, правильні.

Оцінку «незадовільно» одержують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у пункті 3.

Кількість балів у кінці курсу повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів кожного семестру), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота															КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	50	500/100*
T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	T25							
20	20	20	20	20	10	10	10	10	10							

8. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

9. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображені (малюнки, схеми, графіки та ін.).

10. Рекомендована література

Базова

1. Alexander L.G. Longman English Grammar. – London: Longman, 1998. - 374 p.
2. Alexander L.G. Longman English Grammar Practice. – London: Longman, 1998. - 296 p.
3. Redman, St.. Vocabulary in Use. Pre-Intermediate and Intermediate / St. Redman. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
4. Thomson A.J., Martinet A.V. A Practical English Grammar. – Oxford: Oxford University Press, 1997. - 383 p.
5. Тучина Н.В., Жарковська І.В. та ін. A Way to Success: English for University Students. Year 1.—Харків: Фоліо, 2006
6. Каушанская В.Л., Ковнер Р.Л., Кожевникова О.Н., Прокоф'єва Е.В., Райнес З.М., Сквирская С.Е., Цырлина Ф.Я. Грамматика англійського языка (на англ. яз). – М.: Страт, 2000. - 319 с.
7. Каушанська В.Л., Ковнер Р.Л., Кожевнікова О.Н., Райнес З.М., Сквірська С.Є., Цирліна Ф.Я. Збірник вправ з англійської граматики: Посібник для студентів молодших курсів факультетів іноземних мов спеціальності «Англійська мова і література». – Ч. I. – Миколаїв: МФ НаУКМА, 1998. – 104 с.

Допоміжна

1. Swan M., Walter C. How English works. – Oxford: Oxford University Press, 2000. – 358 p.
2. Thomson A.J., Martinet A.V. A Practical English Grammar. Exercises 1. – Oxford: Oxford University Press, 1997. - 181 p.

3. Thomson A.J., Martinet A.V. A Practical English Grammar. Exercises 2. – Oxford: Oxford University Press, 1997. - 199 p.
4. R. Gairns, St. Redman. Natural English. Upper-intermediate, - Oxford: Oxford University Press, 2003.
5. St. Redman. Vocabulary in Use. Pre-intermediate and Intermediate, - Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
6. St. Redman. Vocabulary in Use. Upper-intermediate, - Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
7. Верба Л.Г., Верба Г.В. Грамматика современного английского языка. Справочник. – К.: Логос, 2002. – 368 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Oxford Spelling Dictionary: <http://oxforddictionaries.com/words/spelling>
2. Oxford Dictionary online: <http://www.oed.com/>
3. The Oxford Advanced Learner's Dictionary: <http://oald8.oxfordlearnersdictionaries.com/>
4. Collins Dictionary: <http://www.collinsdictionary.com/>
5. Merriam-Webster Online: Dictionary and Thesaurus: <http://www.merriam-webster.com/>
6. Encyclopedia Britannica: <http://www.britannica.com/>